

Volkstuinders-
vereniging
Maasland

TUINNR.

ASP.LID

SECRETARIAAT
R VAN MAESLANTSTR 39
3155 VM MAASLAND

juli '88

de tuin, die bindt

BAS VAN BUUREN_{bv}

Potgrond
Humusprodukten
Meststoffen
Basalen steenwol

Coldenhovelaan 10
Postbus 48
3155 ZG Maasland
Telefoon 01745-13558
Telex 34019

Van Rooyen

*brood en
banketbakker*

Kastanjehof Maasland Tel. 13075

de O N D E R L I N G E

h è t adres voor al uw verzekeringen, zoals:

- * uitgebreide opstalverzekering,
premie vanaf f 0,75%
- * uitgebreide inboedelverzekering,
premie vanaf f 1,25%

Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij
Maasland & Omstreken W.A.

Diepenburchstraat 44. 3155 TC Maasland
Telefoon 01899-17344

Informeer naar onze
gunstige premies en
voorwaarden!

Volkstuindersvereniging Maasland

juli - august

secre:Reynbolt v. Maeslantstr.39 3155VM Maasland A

Het Bestuur:

Voorz. H.Louter	Doelstr.74	tel.14838
secre. M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	10425
Penm. D.Alblas	Botting 12	11833
Lid J.Stolze	Kluisweer 4	14755
Lid T.v.Nierop	O.Nassaustr.42	15249
Adv.lid A.Roza	Doelstr.80	16662
Adv.lid P.Petersen	Doelstr.72	17318

De tuincommissie:

J.Stolze	Kluisweer 4	14755
J.Stolk	R.v.Maeslantstr.39	10425
J.v.d.Sar	Rientale 8	21278
W.Hoornweg	Warande 8	19516
A.Boudestein	Warande 20	18800

Contactpersoon Doelpad:

A.Roza	Doelstr.80	16662
--------	------------	-------

Contactpersoon Ingeland:

M.Koppenol	Ingeland 15	23733
------------	-------------	-------

Contactpersoon Imkers:

M.Timmers	Meresteyn 20	22375
-----------	--------------	-------

Zadeninkoop:

E.de Bruin	Brederode 6	17543
------------	-------------	-------

Redactie:

D.Alblas	Botting 12	11833
M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	10425

Tekeningen: W.Hoornweg	Warande 8	19516
------------------------	-----------	-------

Na een droogte periode, waarin op sommige complexen scheuren in de grond ontstonden, waar je bijna in wegzakte, is het nu zo, dat men na overvloedige regenval het bijna kan horen groeien. Ook onkruid en luizen doen hun best, echter beide zijn goed te bestrijden en milieuvriendelijk, denk maar aan brandnetelgier. Nu we weer op de vacaties afstevenen, zullen velen van u zich weer achter de oren krabben en zich afvragen, hoe gaat het met m'n bonen, bloemkool, ect. Staat het niet door te schieten.

Wanneer men weet, welke data uw vakantie ingaat en eindigt, kan men daar rekening mee houden, al geldt dat niet voor alle gewassen.

Een goede raad, zorg wel als u weggaat dat de volkstuin onkruidvrij is, dat scheelt bij terugkeer veel werk en de complexen blijven netjes.

Ook de slootkanten behoren door degenen waarvan de tuin aan de slootkant grenst, netjes bijgehouden te worden. Gras kort houden en vooral niets in de sloot deponeren, wat er niet in thuishoort (glas, plastic). Jammer is nog steeds dat er zo weinig mensen reageren op de vraag om een stukje kopy voor het verenigingsblad te schrijven, met dank aan degene die altijd wel iets te melden hebben. 't Zij een stukje proza of een goede raad bij het tuinieren (ook stukjes uit de krant of uit tuinbladen).

Als u straks met vakantie gaat, wens ik u allen, waar u ook naar toe gaat, een goede reis, veel goed weer en gezond weer terug.

H. Louter.

Nieuws van het secretariaat.

Welkom aan een nieuw lid:

dhr.G.Noordam, hij zal alleen even moeten wachten tot het najaar om te kunnen tuinen,maar alvast veel succes in de toekomst.

Nogmaals een dringend verzoek,geef uw adreswijzigingen door aan het secretariaat,dit in verband met bezorgen van het verenigingsblad.

Alle tuinen zijn dit jaar weer bezet.Wilt u aan het einde van het seizoen er mee stoppen,meldt dit dan vroegtijdig aan het secretariaat.Wel wijzen wij erop dat de tuinen schoon,dus zonder gewassen en onkruid, opgeleverd moeten worden.

Enkele leden hebben hun contributie en tuinuur nog niet voldaan,deze leden worden verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen,anders worden er maatregelen getroffen.

Heeft u nog wat voor onze ideënbuS?Zo ja ,breng het dan even op het adres van een van de bestuursleden. U leest toch wel dit blad? Laat eens iets van u horen.

M.Stolk J anssen.

Zomer

In de zomermaanden vraagt de moestuin veel aandacht. Van vroeg gezaaide groenten kan volop worden geoogst en vrij gekomen perceeltjes kunt u gebruiken voor een nateeltgewas. Voor verschillende gewassen is de langste dag (21 juni) een belangrijke peildatum.

Herfstprei geeft bij voorbeeld de hoogste opbrengst als de planten vóór de langste dag zijn geplant. Schietgevoelige groenten zoals andijvie, roodlof, Chinese kool, etc. worden vóór de langste dag bij voorkeur onder glas bij minstens 20°C opgekweekt. Na de langste dag kunnen deze gewassen ter plaatse of op een zaaibedje in de vollegrond worden gezaaid.

Warm weer met af en toe een regenbui is niet alleen gunstig voor de groei van onze groenten, maar ook voor de ontwikkeling van het onkruid. Tijdig schoffelen en wieden kost niet alleen minder tijd, maar voorkomt tevens dat het onkruid de overhand krijgt. Verder moet u in de zomermaanden zeer attent zijn op een aantasting door ziekten en plagen. Een dagelijkse controle van de gewassen is in dit verband geen overbodige luxe. Zodra een begin van aantasting wordt waargenomen, dient u met de bestrijding te beginnen. Bent u van plan de zomervakantie elders door te brengen, dan zullen in de komende weken verschillende werkzaamheden in de moestuin geregeld moeten worden. Vraag aan een familielid, kennis of buurman de tuin tijdelijk te verzorgen. Laat u de tuin tijdens de vakantie verwilderen, dan duurt het daarna weken voordat alles weer in orde is.

Slavarianten

De laatste jaren bestaat een opvallende belangstelling voor de teelt en consumptie van saladegroenten. De slasoorten nemen hierbij een belangrijke plaats in. Naast de gewone kropsla of botersla en ijs(berg)sla zien wij een toenemende vraag naar niet kroppende slatypen zoals pluksla en eikebladsla met groen en roodachtig blad.

Slazaad kiemt moeijlijk bij hoge (grond) temperaturen. Het ter plaatse zaaïen van sla kan daarom in juni/juli moeijlichkeiten geven. Beter vóórdoet het opkweken van de planten in 4 cm. potjes.

Het zaad wordt rechtstreeks in de potjes met vochtige potgrond gezaaid en binnenshuis op een koule plaats (ca. 12-16°C) te kiemen gezet. De zaaïdiepte bedraagt 0,5 á 1 cm, zorg dat de potjes tijdens het kiemproces niet uitdrogen. In de zomer staan de plantjes enkele dagen na het zaaïen boven de grond. Zodra de kiemplantjes zichtbaar zijn moet u het bakje met potjes in het volle licht plaatsen. De totale opkweek duurt drie á vier weken. Potplanten geven niet alleen een uniformer gewas op de tuin, maar zijn bovendien minder kwetsbaar voor sla-

KROPSLA

Van kropsla of botersla zijn veel rassen in kleinverpakking verkrijgbaar. Van het oude sortiment geldt Zwart Duits nog altijd als een kwalitatief goed zomerras met groen blad. Voor wat meer kleurvariatie komt het ras Wonder der Vier Jaargetijden in aanmerking. Het boterzachte blad is roodachtig/groen van kleur. De krop wordt roder naarmate het kouder is. Bij het gebruik van deze oude rassen is de kans op virus, valse meeldauw ('t Wit) en rand groter dan bij een nieuw ras zoals Mondian.

Wat de zaaibaarheid betreft raad ik u aan een proef te nemen met pillenzaad. Voor de zomerteelt komt dan het ras Rigoletto in aanmerking. De plantafstand bedraagt 30 x 25 cm. Zet niet te veel planten tegelijk uit, maar kweek bij voorbeeld om de twee á drie weken 10 á 15 plantjes op. Rijpe kroppen gaan spoedig randen en smetten, bovendien is kropsla na de oogst zeer beperkt houdbaar.

IJSSLA

Dit is een kropslatype met hard en knapperig blad. Het wordt een zwaar gewas met grote, vaste kroppen en vrij veel, iets golvend omblad. De normale plantafstand is 40 x 40 cm. De plantjes kunnen op de zelfde wijze als botersla in potjes worden opgekweekt. Op gelijke datum geplant is ijssla een paar weken later oogstbaar dan botersla.

Van ijssla wordt alleen de vaste gesloten krop voor consumptie gebruikt, het losse omblad kunt u composteren. Aangeboden rassen zijn Great Lakes (algemene naam voor een fors type ijssla), Monterey, een tamelijk fors type met grijsgroen blad, weinig gevoelig voor rand- en Nabucco (pillenzaad), een tamelijk laat ras met vrij grote, lichtgroene, redelijk vaste kroppen.

PLUKSLA

De teelt van niet kroppende slasoorten is reeds zeer oud, maar staat door de introductie van enkele nieuwe typen de laatste tijd weer volop in de belangstelling. De planten worden op de zelfde wijze als kropsla in potjes opgekweekt en buiten uitgeplant op een afstand van 35 x 35 cm. Het kan een tamelijk fors gewas worden. Aangezien er geen krop wordt gevormd, kan u reeds in een jong stadium met de oogst beginnen.

Voor consumptie worden namelijk de buitenste bladeren afgeplukt, de planten blijven gewoon in de grond staan. Vanuit het hart worden nieuwe bladeren gevormd zodat over een vrij lange periode kan worden geoogst. Wel moet u er rekening mee houden dat de planten op een bepaald moment doorschieten wat gepaard zal gaan met de vorming van kleiner blad met een bittere smaak.

Bekende plukslarassen zijn Australische Gele met geelgroen, licht gekroesd blad en Amerikaanse Roodrand met roodachtig groen blad. De mate van roodkleuring is afhankelijk van de temperatuur tijdens de groei. Red Salad

Bowl, beter bekend als eikebladsla, heeft in korte tijd veel opgang gemaakt. Het is een snelgroeiende pluk- of kruisla met diep ingesneden blad in de vorm van eikeblad. De bladkleur is roodachtig/groen, bij een langzame groei (koud weer) is de plant roder van kleur dan bij een snelle groei.

Cichoriums

Naast slasoorten komen ook enkele cichoriums voor slaschotels in aanmerking. Naast witlof denk ik bij voorbeeld aan roodlof en krulandijvie. Kenmerkend voor cichoriums is de vaak bittere smaak van het blad. In combinatie met het zoete slablad kunnen echter aantrekkelijke smaakeffecten worden verkregen. Alle cichoriums zijn gevoelig voor kou in het jeugdstadium. Vroeg zaaien kan daarom een hoog percentage schieters tot gevolg hebben. Tussen de soorten bestaan echter duidelijke verschillen in gevoeligheid. Witlof is het minst gevoelig en kan in de periode van half mei tot begin juni in de vollegrond worden gezaaid. Voor de zomerteelt van de andere cichoriums geef ik de voorkeur aan de opkweek van de planten onder glas bij een temperatuur van 20 á 22° C. Het zaad kan rechtstreeks in 4 cm. potjes worden gezaaid. De opkweek duurt drie á vier weken.

WITLOF

In het vorige bulletin is reeds het zaaien van witlof behandeld, in deze aflevering nog een paar opmerkingen over het uitplanten. Dit kan bij voorbeeld goed na vroege aardappelen die eind juni of begin juli worden gerooid. Voor plantwitlof wordt gewoonlijk een ruim plantverband aangehouden van 40 x 15 á 20 cm. Door het overplanten wordt de penwortel beschadigd. Het gevolg hiervan is, dat de wortels kort blijven en sterk vertakken. Van dergelijke wortels kunnen prima kroppen worden geoogst, mits de kop van de wortel een doorsnede heeft van 3 tot 6 cm. Laat planten betekend dat de wortels ook laat in de herfst voldoende rijp zullen zijn. Gebruik plantwitlof daarom niet voor de vroege trek, maar wacht met het rooien tot begin november.

ANDIJVIE

Hoewel andijvie in juni ter plaatse kan worden gezaaid, geeft het opkweken van de plantjes in 4 á 5 cm. potjes onder glas meestal een beter resultaat. De aanbevolen zaaitemperatuur is 20 á 22° C, na de opkomst mag de nachttemperatuur tussen 15 en 20° C schommelen. Wat de rassen betreft, geven wij voor de zomerteelt de voorkeur aan het type Nummer Vijf waarvan verschillende goede selecties verkrijgbaar zijn. Neem bij voorbeeld eens een proef met het pillenzaad van Malan. Dit is een heelbladige andijvie die vooral als stooftgroente wordt gegeten. Voor de verwerking in salades komt vooral het type krulandijvie (Fijne Krul) in aanmerking. Dit type is gevoeliger voor kou en nattigheid dan Nummer Vijf. Aan de groeiomstandigheden moeten dus hoge eisen worden gesteld.

GROENLOF

Dit oude groentegewas behoort in eigen tuin tot de populaire bladgroenten. Voor de herfstteelt kan van half juni tot begin juli ter plaatse worden gezaaid, voor de zomerteelt geef ik de voorkeur aan de opkweek in potjes onder glas (zaaitijd eind april tot half juni). De plantafstand bedraagt 30 x 30 á 35 cm. Bij dit plantverband worden vrij grote langwerpige kroppen gevormd, uitwendig groen en inwendig geel/wit.

Als stootgroente is groenlof vergelijkbaar met andijvie, de smaak is vaak nog iets milder (zoeter). Bij het ter plaatse zaaien worden de plantjes in de rij soms niet of weinig gedund. Er heeft dan geen kropvorming plaats, maar men oogst het losse groene blad dat tamelijk bitter van smaak is.

ROODLOF

Deze Italiaanse bladgroente heeft in korte tijd veel opgang gemaakt. Zaad uit Italië is vaak zeer heterogeen van samenstelling, bovendien zijn de planten gevoelig voor schieten. In verband hiermee wordt aangeraden zaad van Italiaanse herkomst (Rode van Verona) pas na de langste dag in de vollegrond te zaaien.

Door Nederlandse bedrijven zijn uniformer rassen gewonnen die minder gevoelig zijn voor schieten. Deze kunnen voor de zomerteelt worden gebruikt. De planten worden in potjes onder glas opgekweekt gelijk andijvie.

Voor dit doel zaaien wij van eind mei tot begin juli en wordt van half juni tot eind juli op een afstand van 30 x 30 cm. geplant. Een aanbevolen ras is Ronette.

Eten uit eigen tuin

De TROS—tuindag naar aanleiding van de TV—cursus is op 23 april j.l., wat de opkomst betreft, geen succes geweest. Het koude schrale weer heeft kennelijk de moestuinder binnenshuis gehouden.

Wel hebben wij kunnen vaststellen, dat de juiste bemesting voor veel particulieren een groot probleem is. De belangstelling voor het grondonderzoek door Asef was relatief groot. Ik kom hierop later in het jaar terug. Ook over mijn opmerking in GARANT—Bulletin nr. 2-febr. betreffende het gebruik van 1 M3 stalmest per 100 M² ontstond enige discussie. In verband met een nader onderzoek naar de bemesting in eigen tuin zou ik graag in contact willen komen met een tuincomplex waarop de ene tuinder bij voorbeeld 1 M³ stalmest per 100 M² gebruikt en de andere tuinder alleen kunstmest of een beetje stalmest plus kunstmest toepast.

Overname toegestaan, uitsluitend met bronvermelding en schrijver

7

Samenstelling: Tjerk Buishand

Nr. 7 — juli 1988

Hondsdagen

Juli is gemiddeld de warmste maand van het jaar met hopelijk fraai vakantieweer. Laten de hogedrukgebieden ons echter in de steek, dan kan het vooral op het eind van deze maand en in de eerste helft van augustus behoorlijk regentachtig zijn.

Wij zitten dan midden in de hondsdagen, ontleend aan het sterrebeeld Sirius of grote hond dat in deze periode gelijk met de zon opkomt. Volgens het oude volksgeloof is deze gelijke opkomst van (nadelige) invloed op het weer. Warm en broeierig weer kan leiden tot zware onweersbuien met krachtige windstoten, hagel en slagregen waardoor de gewassen op de tuin vernield worden. Koud en nat weer geeft stagnatie in de groei en veel kans op schimmel- en bacterieziekten.

Hopelijk krijgen wij dit jaar tijdens de hondsdagen te maken met mooi zomerweer want in deze tijd van het jaar is er veel werk in de moestuin dat de aandacht vraagt. Naast het oogsten van vroege groenten denk ik aan het zaaien of planten van nateeltgewassen en groenbemesters, het wieden, het bijmesten en aan bestrijding van ziekten en plagen.

Aardappel

Hoewel in vroege gebieden reeds in juni met de oogst van vroege aardappelen wordt begonnen, ligt de top ongetwijfeld in juli. Aanvankelijk is de opbrengst nog laag en moet u kleine hoeveelheden rooien, voldoende voor enkele maaltijden. De onrijpe knollen hebben een dunne schil die gemakkelijk geschrapt kan worden, vooral als u de knollen na het rooien niet op de tuin laat drogen. In een later stadium zakt het gewas in elkaar en zijn de knollen volgroeid. Het resterende deel van de vroege rassen wordt dan in één keer gerooid, eventueel korte tijd op de tuin gedroogd en in kisten op een koele en donkere plaats bewaard. Laat de knollen niet te lang op de tuin liggen want onder invloed van het licht worden ze spoedig groen. Daarom ook in het donker bewaren.

De middenvroege en late rassen blijven op de tuin staan en moeten nog regelmatig bespoten worden tegen de aardappelziekte.

PHYTOPHTHORA

Een gevreesde schimmelziekte bij aardappelen en buitentomaten is de aardappelziekte (Phytophthora). Vanaf eind mei of begin juni wordt regelmatig via de radio gewaarschuwd tegen het optreden van deze ziekte.

De bestrijding bestaat uit het regelmatig spuiten met een fungicide. Op aardappel kan gebruik worden gemaakt van Matin, Koperoxychloride en Daconil 500. Dit laatste middel is minder schadelijk voor het milieu dan maneb/tin en

Biologische tuinders kunnen met heermoesthee spuiten. Heermoes of akkerpaardestaart heeft een hoog gehalte aan zwavelverbindingen en kiezelzuur. Volgens ervaringen is het bestrijdingseffect gering (maximaal 10 0/0 minder aantasting).

MIERIKSWORTEL

Vaak wordt geadviseerd om mierikswortel tussen aardappelen te planten. De kans op Phytophthora zou dan kleiner en de opbrengst groter zijn. Ik meen het een en ander te moeten betwijfelen. Als de weersomstandigheden gunstig zijn voor de ontwikkeling en verspreiding van schimmelsporen dan houdt mierikswortel m.i. de ziekte niet tegen. In de tweede plaats neemt mierikswortel veel ruimte in beslag, de aardappelen moeten dus extra ruim worden geplant. Per plant geeft dit waarschijnlijk een hoger opbrengst, maar per oppervlakte-eenheid (bijv. 10 M²) zal de opbrengst lager zijn dan wanneer de aardappelen op een normale afstand zonder mierikswortel worden gepoot. Daarnaast zou ik op nog een paar nadelen van mierikswortel willen wijzen. In de eerste plaats moet mierikswortel zeer zorgvuldig worden gerooid want ieder stukje wortel groeit het volgende jaar weer uit. De kans op veel opslag is dus groot. In de tweede plaats kan de knolvoetschimmel zich op mierikswortel vermeerderen. Op tuinen die besmet zijn met knolvoet is mierikswortel daarom een ongewenst tussengewas.

Kruisbloemigen

Na het rooien van de vroege aardappelen kunnen verschillende groenten op de vrijgekomen grond als tweede gewas worden gezaaid of geplant. Tot ongeveer half juli is het bij voorbeeld mogelijk nog wat stamsla- en/of stamsnijbonen te zaaien. Wij gebruiken hiervoor bij voorkeur virus resistente rassen zoals Montano, Ardes, Fran Toccata en Admires. Van de peensoorten kunnen Amsterdamse Bak en Parijse Markt tot eind juli ter plaatse worden gezaaid en voor saladegroenten verwijs ik graag naar het vorige Bulletin waarin de sla- en cichoreivarianten zijn behandeld. In deze aflevering onze aandacht voor enkele nateeltgewassen die tot de familie van de kruisbloemigen behoren.

CHINESE KOOL

Deze snelgroeide bladkool kan ter plaatse worden gezaaid of in potjes worden opgekweekt. De eenvoudigste methode is het ter plaatse zaaien op rijen van 40 á 50 cm. en na opkomst dunnen op respectievelijk 40 en 30 cm. in de rij. Omgerekend komt dit neer op 6 á 7 planten/M². De beste zaaitijd is begin juli tot begin augustus. Vroeger zaaien geeft meer kans op schieten, bij later zaaien neemt de kans op bevrizing van een nog niet oogstbaar produkt toe. De totale groeiduur varieert van ongeveer acht weken bij uitzaai in begin juli tot tien weken wanneer eind juli of begin augustus wordt gezaaid. Vervroeging van de oogst is mogelijk door de planten in 4 á 5 cm. potjes bij een temperatuur boven 20° C op te kweken. Er wordt rechtstreeks in de potjes gezaaid, bij 22° C duurt de opkweek circa twee weken. Op tuinen die besmet zijn met knolvoet moet u niet ter plaatse zaaien, maar de plantjes altijd in potten opkweken. De beste methode is in 4 of 5 cm. potjes zaaien, na twee weken overzetten in een grotere pot en wederom twee á drie weken later op 40 x 40 of 50 x 30 cm. uitplanten. Een hand krijtkalk in het plantgat geeft een extra bescherming van de wortelkult tegen een aantasting door knolvoet vanuit de omringende tuingrond.

Overname toegestaan, uitsluitend met bronvermelding en schrijver

RAMMENAS

Bij rammenas onderscheiden wij zomer- en winterassen. De zomerrassen (vaak rettich genoemd) vormen meestal een witte halflange wortel die in een volgroeid stadium gemakkelijk voos kan worden. Dit type wordt in het voorjaar gezaaid en in de zomer geoogst. Voor de late teelt komen de winterassen in aanmerking waarvan Ronde en (Half) lange Zwarte Winter het meest bekend zijn. Dit type groeit tamelijk langzaam, de wortel (knol) wordt niet voos en kan na de oogst vrij lang in een kist met zand op een koude plaats worden bewaard. Winterammenas kan vanaf de langste dag tot ongeveer eind juli ter plaatse worden gezaaid. De rijenafstand bedraagt 40 (30) cm. en na de opkomst wordt in de rij op 20 cm. gedund. De vlezige wortels kunnen door maden van de koolvlieg worden aangetast. Een grondbehandeling vóór het zaaien of teelt onder insektengaas is voor het verkrijgen van een gaaf produkt op veel tuinen noodzakelijk.

Kasteeltuinen -- Arcen

Op 31 mei j.l. zijn de kasteeltuinen te Arcen in Limburg officieel voor het publiek geopend. Aanleiding tot de aanleg van deze tuinen was de behoefte van de rozenkwekers in Limburg voor een permanente showtuin. Het 32 ha. grote landgoed van het kasteel Arcen bleek een ideale plaats te zijn, niet alleen voor een Rosarium, maar voor de presentatie van de totale Nederlandse sierteelt. Onder leiding van hoofdarchitect Niek Roozen is een uniek project tot stand gekomen dat iedere tuinliefhebber zal aanspreken. Het kasteel is gerestaureerd en wordt gebruikt voor verschillende exposities (zie tabel). Zowel in de Orangerie als in het tien meter hoge kassencomplex van 3200 M², de "Casa Verde", zijn veel subtropische planten te zien, daarnaast wordt de Casa Verde gebruikt voor tentoonstellingen (zie tabel). Het Rosarium bestaat uit tien verschillende rozentuinen. Fraai aangelegd zijn de twaalf patio's, de Chinese en Japanse tuinen. Een patio'stuin bestaat uit zomerbloemen en groenten. Voor de kinderen is er een kindertuin en door het park loopt een kinderroute die uit leuke dierenfiguren bestaat. De grote verscheidenheid op sierteelt gebied en de vele waterpartijen zorgen voor een prachtig en leerzaam geheel, een bezoek kunnen wij van harte aanbevelen.

De kasteeltuinen Arcen zijn gemakkelijk via de weg N 271 Nijmegen-Venlo te bereiken. Er is een groot terrein voor het gratis parkeren van auto's en bussen. De tuinen zijn tot 1 november dagelijks van 9.30 tot 18.00 uur geopend. De toegangsprijzen zijn f 11,- voor volwassenen, f 5,- voor de jeugd t/m 14 jaar en 20 % korting voor groepen van meer dan 20 personen.

Exposities 1988 Kasteel

2 juli - 11 juli rozen, te kust en te geur
16 juli - 25 juli zomerbloemen
30 juli - 8 aug. Lelie's en Alstroemeria
13 aug. - 22 aug. Gladiolen
27 aug. - 5 sept. Dahlia's in duizend kleuren
10 sept. - 19 sept. Overblijvende planten

Casa Verde

25 juni - 11 juli Bonsai
16 juli - 8 aug. groene planten
13 aug. - 5 sept. vaste planten en bamboe

Overblijvend met bronvermelding en schrijver. bloeiende planten

Midden-Delfland Vereniging

WAT IS DAT---MIDDEN-DELFLAND?

Midden Delfland is het laatste nog open en groene gebied in de zuid-westelijke Randstad.

Een soort binnenplaats tussen Delft en Rotterdam/Vlaardingen/Maassluis en het kassengebied van het Westland. Een binnenplaats van 6600 ha.

Midden-Delfland is een agrarisch gebied waar boeren werken en waar koeien grazen. Maar dat niet alleen.

Midden-Delfland vormt ook, door het eeuwenlange agrarische beheer, een mooi, aantrekkelijk landschap waar het goed toeven is voor de stedeling op zoek naar rust en stilte. Bovendien heeft de natuur in Midden-Delfland nog steeds een plaatsje weten te behouden. Vooral als weidevogelgebied is het belangrijk. Dan zijn er de vaarten en vlieten waar hengelaars, watersporters én natuurliefhebbers aan hun trekken kunnen komen.

Wilt u meer informatie over de Midden-Delfland-
vereniging, welke ook een krant uitbrengt,

over de problematiek, de
plannen, de historie, landbouw,
recreatie en natuur.

Vraag dan inlichtingen

bij het adres hiernaast. →

Inlichtingen:

secretariaat
Midden-Delfland Vereniging
Trekkaade 20
3137 KD Vlaardingen
Telefoon (010) 74 25 98

Eigen kaas & eigen light

Zure melk hoeft helemaal niet door de gootsteen worden gespoeld. Je gooit toch ook geen yoghurt, karnemelk, kwark en kaas weg? Wie zure melk weggooit gooit het begin weg van wat ooit een kaasje had kunnen worden. Sinds mensenheugenis laten mensen melk zuur worden. Zuren is een goede conserveringsmethode. Verzuurde melk schift en wordt dik, als het vocht verdampft of uitgelekt is, houdt u kaas over. Maak zo'n simpel wilzacht kaasje alleen van zure melk die nog fris ruikt.

We maken een eigen cottage cheese. Door zuur aan verse melk toe te voegen en die melk te verhitten gaat ze schiften. De vaste melkbestanddelen, voornamelijk eiwitten, stollen. Het belangrijkste eiwit is caseïne ofwel kaasstof.

Verwarm op een matig vuur 1 liter melk met 6 eetlepels citroensap. In het pannetje blijkt de melk zich te splitsen in een min of meer vaste vlokken en troebel water.

Vaktermen: wrongel (vast) en wei (vloeistof).

Als de wei citroengeel van kleur is de pan van het vuur halen. Leg een natgemaakte kaas- of theedoek in een vergiet. Zet het vergiet in een grote kom, giet de massa in het vergiet en laat het ongeveer vier uur uitlekken. Vouw het doek over de witte massa of leg er een ander doekje op. Daarop een plank met daar weer op een gewichtje. De kaas wordt droog en krijgt een korrelige structuur. Schep een half theelepeltje zout, wat citroensap en wat room door het kaasje. De structuur moet korrelig blijven. Een fris lentekaasje kan worden gemaakt door er een fijngeknepen teen knoflook door te doen en wat vers gehakte dragon.

Van 1 liter melk blijft ongeveer 100 gram thuiskaas over.

De overgebleven vloeistof, de wei kan worden opgestuurd naar de Rivellafabriek, die er de minst bekende frisdrank van Nederland

van maakt, maar er kan ook thuis een drankje van worden gemaakt met siroop of vruchtensap en eventueel prikwater.

Een visje in wei pocheren kan ook goed en er kan oud brood kort in worden geweekt (niet te klef) waarna de boterhammen in hete boter aan beide zijden bruin worden gebakken. Op deze toast smaakt nou juist heel typisch weer dat kaasje van daarnet.

De Nederlandse kaasindustrie denkt een graantje mee te kunnen pikken van het gecultiveerde verlangen van consumenten naar produkten waar minder in zit. Produkten die de onduidelijke aanduiding *light* krijgen. Wie Uniekaas light, Westlite of een andere light- of slankkaas op brood eet moet denken dat hij daarmee minder dik wordt dan met gewone kaas. In de kazen die light worden genoemd zit een tikje minder vet, maar er zit meer water in. Lekker zijn die kazen naar onze smaak niet.

Ons eigen broodje light: snijd met een kaasschaaf een dunne plak van een smakelijke volvette Goudse en doe die op een onbeboterde boterham. Snijdt met hetzelfde kaasmes drie plakjes van een ongeschilde komkommer die op de kaas op het brood gaan. Maal peper uit de molen over de komkommer. Op dit lekkere boterhammetje is de verhouding vet/water veel gunstiger voor de lightlovers dan op een gewone boterham met zo'n trendy plak light uit de fabriek. Het is een kwestie van jezelf wat voorrekenen.

14

Heel langgeleden was er eens een kleine, gemene bladluis. En hij was niet alleen. Nee, hij had een heel grote familie. Broers, zussen, tantes, ooms, oma's en opa's. Die waren allemaal net zo gemeen als onze kleine blad luis. Wat was er dan zo gemeen aan ze, zul je vragen. Welnu, ze waren te lui om hun armen uit de kleine mouwen te steken. Het enige wat die grote familie wèl deed, was het zuigen aan mooie, verse, groente die een volkstuinter met heel veel moeite had gekweekt. Planten waar de mensen later van moesten eten, werden bevolkt met koloniën bladluizen. En wat deden die gemene luizen? Zededen zich tegoed aan het sap van planten en hun uitwerpselen bevuilden het gewas. Ze hadden het prima naar hun zin in die mooie gewassen. In dit luizenparadijs werden dan ook talrijke luizenkindertjes geboren en binnen enkele weken was een jong luizenmoedertje al betovergrootmoeder geworden van talrijke achter-achterkleinkinderen. De volkstuinter werd er radeloos en wanhopig van. Is er dan helemaal niets tegen die gemene luizen te doen?, vroeg de tuinder zich hardop af, terwijl hij naar zijn gewas vol bladluizen staarde. Hij haalde zijn broer erbij die ook volkstuinter was. En wat bleek? Die had helemaal geen last meer van bladluizen. Dat kwam door een wondermiddel dat hij gekocht had. Als je hiermee je gewas behandelt, ben je zo van al die bladluizen af, zei zijn broer. De volkstuinter zag al spoedig dat het wondermiddel hem écht geholpen had. Ook planten haalde opgelucht adem, eindelijk verlost van al die kriebelende en stekende luizen.....

P.S. LAAT GEEN CHEMISCHE MIDDELEN OVER DE TUIN VAN UW BUUREN WAAIEN. BESPUIT HET LIEFST S/AVONDS EN ALLEEN BIJ WINDSTIL WEER.

B.V.B. DANK

Hans v. d. Sar.

Cijfer- en letterspel.

Of de puzzle was te moeilijk, of iedereen had het te druk in de tuin. Er zijn geen oplossingen binnengekomen. Wel hebben verschillende mensen mij gevraagd, hoe zo'n som uit te werken. Hierbij een zeer uitgebreid verslag.

U had de volgende gegevens:

IKA/ENENE/UAN

GRK

Eerst de nullen opzoeken.

REEN

Dat zijn de K's, want E-K=E

RAUA

Deze nullen wijzen op een 5

UAIE

in de deler en omdat ze 2x

UWWK

voorkomen niet in het quo-

SE

tiënt. We gaan dat eerst

eens opschrijven.

.05/...../25.

A=5

..0

5x5=25 quotiënt x deler.

....

U=2

.525

2x5=10 R=1, R invullen.

25..

5x3=15 I=3, I invullen.

2..0

..

305/...../25.

Nu kunnen we gaan optellen.

.10

5+3=8 N=8

1...

5+2=7 E=7

1525

253.

8x305=2440 W=4

2..0

We hebben nu al zoveel cij-

..

fers dat we het woord wel

kunnen raden.

0.1.2.3.4.5.6.7.8.9.

K R U I W A G E N S

16

Een nieuwe puzzel :

Dat is toch makkelijk in een half uurtje te doen. U weet nu hoe het moet, hier volgt de nieuwe opgave. Het is weer een woord van 10 letters, iets dat met de tuin te maken zou kunnen hebben, althans met vogels. Een leuk prijsje stelt het bestuur beschikbaar. Veel succes.

HDN/LSLEA/CEP

HDN

CSZE

NDL

CZDA

CLDS

HSA

0.1.2.3.4.5.6.7.8.9.

G,J, van der KIEFT,

Copy inleveren voor
14 September 1988.

HET BESTE VINDT U BIJ ONZE

ADVERTEERDERS

GROND

Al te halen in plastic zakken

POTGROND

TUINAARDE

MEST

GRASROLLEN PER M²

POTGROND ook speciaal voor de plastic potten en voor de moderne pottenpersmachines

VEENGROND BOSGROND

TUINTURF BOLSTER ZAND

Alle gewenste soorten gemengde mest
ZATERDAG TOT 12 UUR GEOPEND

3155 DG Maasland
Westgaag 34
(01899) 12008

125968

P. v.d. Gaag

Bij ons een ruime sortering in:

- * SNIJBLOEMEN
- * AARDEWERK
- * SIERPOTTEN
- * DROOGBLOEMEN

de Carlton

Doelstraat 4

Maasland tel. 22633

GESPECIALISEERD IN
BRUIDSWERK EN
GRAFWERK

PLANTENKWEKERIJ

SPECIALIST IN O.A.
SLA - PLANTEN en
PERKPLANTEN
ook verkoop van alle
groente - planten

Particuliere verkoop:
zaterdag's
van 8.00 tot 12.00 uur

Burgerweg 7
Maasland

GARANT® *zaden*

Uitsluitend de betere kwaliteit voor
scherpe prijzen.

GROOT ASSORTIMENT IN:

groente- en bloemzaden, keukenkruiden,
gazongraszaad en pootaardappelen.

WIJ LEVEREN UITSLUITEND NIET-ONTSMETTE ZADEN

GARANT® *zaden*

Voor inlichtingen uw inkoopcommissie

Postbus 86, 8600 AB Sneek
Telefoon 05150-14354

**aannemen alleen
is geen kunst,**

- egaliseren-spitten
- betonnen cultuurvloeren
- drainage
- terreinverharding
- beschoeiing-duikers
- laadkuilen

**goede uitvoering
en service wel!**

KROES

aannemingsbedrijf bv.

Westgaag 42A 3155 DG Maastrand tel. 01899-22888